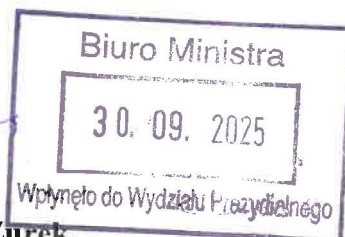

Warszawa, dnia 30 września 2025 roku

Szczerzy Państwo

Minister Waldemar Żurek

Minister Sprawiedliwości

i Prokurator Generalny

Aleje Ujazdowskie 11

00-950 Warszawa

RPW/393942/2025 P
Data: 2025-09-30

PETYCJA

W SPRAWIE WALORYZACJI TAKSY NOTARIALNEJ

██████████ – w trybie przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach – zwraca się o podjęcie inicjatywy legislacyjnej dotyczącej zmian w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 czerwca 2004 r. w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej oraz ustawie z 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie, w oparciu o przesłane do Ministerstwa Sprawiedliwości projekty indywidualnych notariuszy, Krajowej Rady Notarialnej oraz projekt opracowany przez ██████████, który przesyłamy w załączeniu. ██████████ to niezależna inicjatywa stworzona przez notariuszy z myślą o notariuszach, zastępcach notarialnych i aplikantach. Jej celem jest zapewnienie przestrzeni do otwartej i merytorycznej dyskusji na temat roli, wyzwań oraz przyszłości notariatu w Polsce.

Projekt ██████████ powstał w wyniku zorganizowanej przez ██████████ ogólnopolskiej debaty dotyczącej stanu polskiego notariatu, a następnie został poddany dodatkowej konsultacji w środowisku notariuszy, po czym w krótkim czasie zyskał on poparcie

dużej części naszego środowiska (listy poparcia z podpisami przesyłamy również w załączeniu).

Wymaga podkreślenia, że od ponad dwudziestu jeden lat nie były dokonywane żadne istotne zmiany stawek taksy notarialnej, podczas gdy w tym okresie nastąpił drastyczny wzrost ogólnego poziomu cen w gospodarce oraz minimalnego wynagrodzenia za pracę. Brak waloryzacji stawek przez ponad dwie dekady sprawił, że notariusze zostali pozbawieni elementarnych gwarancji ekonomicznych. Państwo, powierzając notariuszom zadania o charakterze publicznym, powinno zapewnić im odpowiednie warunki do rzetelnego wykonywania powierzonych obowiązków.

Notariusze to wykwalifikowani prawnicy, którzy w zakresie swoich uprawnień działają jako osoby zaufania publicznego i korzystają z ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym. Ustawodawca dostrzega niezwykle ważną rolę notariuszy jako podmiotów strzegących bezpieczeństwa obrotu, a także sprawnie wspomagających aparat państwowy. Widać to w szczególności w zakresie wymiaru sprawiedliwości, ale nie tylko. Wyrazem zaufania Państwa do systemu notariatu jest powierzanie notariuszom coraz to nowych obowiązków z zakresu szeroko rozumianej administracji państwowej. Na dzień dzisiejszy notariusze dokonują następujących czynności w powyższej materii:

- składanie wniosków wieczystoksięgowych w systemie teleinformatycznym,
- rejestracja wypisów w Centralnym Repozytorium Elektronicznych Aktów Notarialnych,
- rejestracja Aktów Poświadczenia Dziedziczenia,
- składanie raportów do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (raportowanie w terminie do 7 dni wszystkich czynności, które podlegają temu obowiązkowi),
- składanie raportów do Krajowej Administracji Skarbowej (w zakresie wszystkich czynności, które podlegają temu obowiązkowi),
- pobieranie i odprowadzanie opłat sądowych, podatku od czynności cywilnoprawnych i podatku od spadków i darowizn,
- składanie zawiadomień do wydziałów ksiąg wieczystych w trybie art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece,
- dokonywanie wpisów zarządców sukcesyjnych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,
- społeczne i nieodpłatne udzielanie informacji i wyjaśnień w zakresie czynności notarialnych z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego czy handlowego,
- weryfikacja numerów PESEL w Rejestrze zastrzeżeń numerów PESEL,

- oprawa na wyłączny koszt notariuszy oryginałów aktów notarialnych, stanowiących dokumenty urzędowe, a następnie zapewnienie przestrzeni do przechowywania tej dokumentacji przez okres 10 lat.

Wszystkie te czynności są wykonywane przez notariuszy jako czynności delegowane z zakresu władzy sądowniczej i administracji państwowej. Notariusze nie pobierają z tego tytułu od Skarbu Państwa żadnego wynagrodzenia, w tym również występując w roli płatników podatku od czynności cywilnoprawnych, czy podatku od spadków i darowizn. Należy jednak mieć na uwadze, że notariusze nie są pracownikami administracji publicznej. Obowiązki te wykonują w ramach kancelarii, z pomocą pracowników, których praca jest finansowana tylko i wyłącznie z wynagrodzenia uzyskiwanego przez notariuszy, a pobieranego na podstawie rozporządzenia, którego stawki nie były waloryzowane od dwudziestu jeden lat. Coraz więcej kancelarii prowadzonych jest jednoosobowo, gdyż notariuszy nie stać na zatrudnienie pracowników. W obecnym porządku prawnym przyjęte zostało, że każdy notariusz prowadzi swój mały, prywatny „urząd państwowy”, gdzie wykonuje obowiązki nałożone na niego ze szczególną starannością i powagą. Jednakże te „małe urzędy” notariusze finansują samodzielnie jako przedsiębiorcy, których dotyczą także przepisy zasad gospodarki rynkowej.

Jedyną formą wsparcia ze strony Państwa, jakiego oczekują notariusze w celu umożliwienia godnego wykonywania powierzonych obowiązków, jest waloryzacja rzeczonych wynagrodzeń.

Przez 21 lat nastąpiła nadzwyczajna zmiana stosunków i zakres kontraktu społecznego, jakim jest wykonywanie czynności notarialnych. Z jednej bowiem strony zmieniła się wartość siły nabywczej pieniądza w sposób znaczący, z drugiej wzrosły drastycznie koszty pracy, a co za tym idzie koszty utrzymania kancelarii, zaś z trzeciej **przerzucono na notariuszy ciężar, który w innym wypadku musiałaby dźwigać administracja państwowa ponosząc adekwatne koszty.**

Jak podniósł Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 7 lipca 2011 r. (sygn. akt U 8/08), prawidłowe ukształtowanie wysokości maksymalnych stawek taksy notarialnej, wymaga od Ministra Sprawiedliwości dokonania zabiegu „wyważenia” interesu publicznego i interesów samych notariuszy. **Obowiązujące od 2004 roku maksymalne stawki taksy notarialnej, w opinii i ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości stanowiły wówczas optymalne wyważenie opisanych wyżej sprzecznych interesów - uwzględniając interes społeczny i gwarantując należyty dostęp do czynności notarialnych.** W pełni podzielamy tę metodologię działania. Zaistniałe okoliczności zewnętrzne, jak inflacja oraz radykalny wzrost średniego wynagrodzenia i kosztów prowadzenia działalności spowodowały stan, w którym

nastąpiło istotne „rozejście” się wypracowanych w 2004 roku założeń, a tym samym rażące zachwianie proporcji pomiędzy wówczas wyważonym interesem społecznym, a wymogiem zachowania określonego poziomu przychodowości kancelarii, umożliwiającego należyte wykonywanie powierzonych obowiązków przez notariuszy. Wobec powyższego [REDAKTOWANO] wnosi, aby ponownie, jak w 2004 r., wyważyć ten interes społeczny oraz interes notariatu, co zapewni ekonomiczne podstawy rzetelnej realizacji zleconych zadań publicznych notariatu.

[REDAKTOWANO] uwzględniając wolę znacznej części środowiska notarialnego, postanowiła przesłać, niezależnie od projektu Krajowej Rady Notarialnej, własny projekt waloryzacji taksy notarialnej.

Przedmiotowy projekt jest wynikiem oddolnego działania środowiska notarialnego, niezależnie od Krajowej Rady Notarialnej. Początkowo były to działania indywidualnych notariuszy. Następnie grupa notariuszy utworzyła [REDAKTOWANO] która - zgodnie z oczekiwaniami środowiska - rozpoczęła ogólnopolską dyskusję nad zmianą obecnej trudnej sytuacji notariatu. Zorganizowano dwie takie debaty, w trakcie których notariusze opracowali przedmiotowy projekt waloryzacji taksy notarialnej, uwzględniając orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczące: Altmark Trans GmbH (C-280/00) z 24 lipca 2003 r., w którym trybunał orzekł, że świadczenie usług publicznych musi być rekompensowane w sposób uczciwy, transparentny i racjonalny. Ustalono w orzeczeniu cztery podstawowe zasady, które winny mieścić się w granicach rozsądku i praworządności gospodarczej. Zasady określone w powołanym orzeczeniu odzwierciedlono w przedmiotowym projekcie rozporządzenia.

Na marginesie należy nadmienić, że propozycja przygotowana przez Krajową Radę Notarialną nigdy nie była konsultowana w środowisku notariuszy, a jej treść nie została udostępniona notariuszom. Notariusze nie uzyskali też żadnej informacji na temat założeń projektu KRN, ani stanowiska KRN w tej sprawie. W przeciwieństwie do projektu [REDAKTOWANO] który został poddany szerokim konsultacjom, a więc stanowi faktyczny głos istotnej części środowiska notariuszy.

W imieniu koleżanek i kolegów notariuszy, którzy popierają projekt [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] uwzględniający całościową waloryzację wynagrodzeń, zwracamy się do Pana Ministra z prośbą o podjęcie niezwłocznych działań legislacyjnych, które przywrócą równowagę ekonomiczną w wykonywaniu zawodu notariusza, a tym samym pozwolą notariuszom świadczyć usługi na możliwie najwyższym poziomie, zgodnie z interesem obywateli i Państwa.

Notariusze są ostatnią grupą zawodową, której wynagrodzenia nie zostały zwaloryzowane.

W przypadku powołania przez Pana Ministra zespołu do opracowania nowych projektów aktów prawnych w oparciu o przesłane projekty, [REDACTED] oferuje ze swojej strony pełne wsparcie oraz gotowość w pracach zespołu legislacyjnego.